

L a t w e e f c h u   N w i s e s .

Nr. 22.   Zettortdeenâ imâ Zuhni 1844.

Jahnis Kleinberg flepkawa.

(Skattees Nr. 21.   Weigums.)

Kad Jahnim tas iszeeschams sohds no teefahm bija noteikts, tad winsch luhdsahs: woi ne warroht to sohdu kaweht lihds pawaffaras laikam, tik jaw no zitteem zeeunneefem dsirdejis, ka falla laikâ rihkstes zirteeni siipraki ferrahs pee meefas flahst, jeb eefsch sawahm bailahm dohmadams: kas sinn, woi ta leeta ne grohfisees zittadi kâ. Kad teefas Jahna luhgschanas ne peenehme, tad Jahnis pehz pahri deenahm luhdsahs lai to aisweddoht us pilsteesu un tur nonahzis Jahnis fazzija tâ: Kad nu mannim tahds leels sohds irr uslikts un es to gan ne spehschu pahzjeest, tad lai arri suhd manna meefa, tak sawu dwehfeli wehl gribbu paglahbt, un talobb isteikt preeksch augstahm teefahm wiffus sawus grehkus. Schis flepkawas darbs naw mannim pirmais bijis; jaw 4 woi 5 gaddus atpakkal ar to frohgeri Echihdu esinu uppe ais leelas Swehtsmuischas noslibzinajis. Kad tas bijis, kâ tas notizzees? teefas Jahni waizaja. Jahnis atbild un isfakka to leetu, bet walloda tam eet frustu krussteem, winsch ne sinn nej ibsti to laiku, nej tas ta Echihda waigu warr nosihmeht. — Woiza mannis, waiza pagasta teefas, muischas waldischanas, neweens no nokista jeb eefsch uppes noslibzinata Echihda ne sinn. Waiza Echihdu kappu usraugu tur atrohn eefsch rulleem, kâ Swehtsuppe noslibzinabts Echihds irr Echihdu kappos 5 gaddus atpakkal aprakts. Zittas parahdischanas ittin nekahdas ne bija, kas buhtu ar Jahna wallodu samettuschahs kohpâ. Bet kad nu tas frohgeris teefahm kâ slihts zilweks bija eefihmehts un ta Echihda kappu usrauga wahrdi ar Jahna leezibu eefsch tam skanneja kohpâ, ka tas flepkawibas laiks, kur to fazzija notiffuschu bija eefihmehts, tad ir to frohgeri aiswedde us

teefahm. Frohgeris nobeewajahs un nolahdejahs preeksch teefahm, ka Jahna walloda effohts tihri un flaidri melli. Utaizinaja arr mannis preeksch pilsteefas. Skattohs weenam un ohttram azzis un jaw noprohtu, ka Jahnis grabstahs dikti ar melleem. Useimu tam ar luhgschanu, useimu tam bahrgi, Jahnis paleek pee sawa wahrda. Salku tam: — kad wifs mans puhlinisch wolti — nu Jahni, tad mirsti eefsch saweem grehkeem un no mannahm rohlahm tew ne buhs wairs to swehtu meelastu dabbuht! — Jahnis atbild: ja juhs ne dohseet, zits man dohs. Salku tam prettim: lai tew dohs zits, bet tas wahrds: tawi grehki tew buhs peedohti, kaut eestannejis tawâs aufis, ne meerimahs un ne kluffinahs tarwu firdi; tas buhs zilweku wahrds un ne Jesus wahrds. Us to isfchihramees. Frohgeris bija pee teefahm apgrehkojees saldatus preekschistabâ ar brandwihnu zeenadams un winnu eelikle eefsch siipra zeeutuma, tumshâ istabina Jahnim blakkam. Mefle nu Jahna wallodai pehdas. Zik zilwekeem jatekk un jadohd leeziba, bet itt neneeka no tahm pehdahm ne warr sadsiht! Frohgerim seewa un behrni raud un brehz mahjâs par tehwi, raddi nahk luhgtees schehlastibu par to frohgeri bet — meklefchanai naw wairs galâ, un frohgerim jayaleek zeeutumâ. Kad nu to leetu tiffu tiffkam teefas bija ismeklejuschas, tad aizina Jahni atkal preeksch teefahm un Jahnis fakka pasimeedamees: ko nu zeenigi Rungi juhs manmai wallodai pehdas sadsihseet, es esinu mellojis. Sirds man sahpeja, ka tam frohgerim bija palikt nesohditam; mannis eefsch zeeutuma diwi zeeunneeki mahzija lai es tâ fakkoht, tad man buhschoht teefas meefas strahpi atlaist u. t. j. p. Jahnis 6 neddekas dsirdejis sewin blakkam to frohgeri raudajam un waimanajam, bet winsch tak paleek pee sawas

walldas, zerredams ihfaku zellu us Siberiu dabbuht, ja frohgeris tam staigatu lihds! Redsi zeeta firds! Biju schinni 6 neddefu laika wairak neds weenreis zeetumâ bijis, biju Zahnim atkal pee firds lizzis, to frohgeri jelle ne melloht. Zahnis stahweja kâ almins, un se runnaju wehjam, ne kahdam zilweka behnam. Preeksch teefas sawus mellus isteizis, atnahf Zahna mahsa manni luhgtees, lai eimu winnam meelastu doht. Kâ nu lai winsch aiseet ittin kâ lohps tik tablu zellu, mahsa raudadama mannis luhdsahs! Bet es tai tizzibâ buhdams, ka pee Zahna ne buht grehku atsichschanâ un grehku atstahschanas prahs ne bija, to atlaidu no sewis, kad winsch fwehtdeenâs rihtâ pee mannis peenahze man labbas deenas atdoht, winnam to fwehtu meelastu ne dewis. Deems lai winna prahtu atgreesch wehl schinni dschwibas laika.

B. P.

. Kristihs zilweks un Schihds.

(Pateefigs notikkums.)

Kahdâ Pruhshu zeemâ, fwehtdeenâ pehz pufsdeenâs, nahze Pruhshu fainneeks Dahwid Erdmannis, kas masu muischeli bij novizis, no lauka mahjâs. Schee abbi ar sawu dehlu bij patlabban sawus laukus un sawas plawas apstaigajuschî, dehlam israhdidams, zil jauki nu winna lauki un plawas salloja, ko tas ar saweem fweedreem un ar sawu publinir itt pareisi bij apkohpis un eestrahdajis. Dehls to wissu redsedams preeka pilns ar saweem farkanbalteem waidisineem us augschu ween lehze pee sawa mihla tehwa rohkas, kas tam tâ falkoht jaw agri deesgan wissadu semmes darbu preeksch azzim lifte, fazzidams: Mihlais dehls, kad mannas kahjas un rohkas wairs ne spehs, tad tew wajadsehs to wissu tâ gohdigi un pareisi apkohyt, kâ es lihds schim esnu wissu kohpis; schee leuki un schihis plawas irr muhsu weenigais awots, no kam mehâs wissadu laizigu mantu un baggatibu warram smelt. Tâ nu scheem tehrsejohf faule ne bij wairs augsti un tee greesehs par masu zellinu jaw patlabban mahjâs eet, fur mahte abbus zeeretajus ar wakkarinahm jaw gaidija. Bet

scheem newilltoht kahda leela farrite garram skrehje, ar ko kutscheeris besprahrtigi braufdamâs weenu ritteni us zella stabbina tâ sadruffaja, ka farrite tuhdat apgabsehs. Dahwid Erdmannis skrehje tai tuhdat klaht, fatwehre sirgus pee galwahm, kamehr kutscheeris iszehlehs, un tad steidsehs pee teem diweem reisneekem, kas no ratteem bij iskrittuschî un no kam weens frisdams galwâ masu bruhzi bij dabbujis. Dauds laudis nu faskrehje no ta zeema kohpâ, un palihdsjeja tohs rattus uszelt, ko — kad preekschahs bij lausta — zeemâ pee kalleja aishwile.

Erdmannis, ka muischele ta tuwaka bij, luhdsje tohs reisneekus, lai tee tam nahsoht lihds, pee winna tik ilgi pakawetees, kamehr rattus fataifihis.

Zeemâ ee-ceedami weens reisneeks ar drahninu affinis no peeres slauzidams fazzija: „Zittâ reisê es schin zeemam wairs zauri ne braufschu, jo es nu jaw ohtru reis schê gan drihs sawu dschwibu paspehleju.“ Dahwida istabâ ee-ejohf fainneeze tohs itt mihligi sanehme, un scheblojajs par to nelaimi kas reisneekem bij notikkusi, un wedde tohs tuhdat kambari, fur galds wakkarinahm jaw bij aplahs. Kamehr fainneeze wehl ko apgabdaja, ar ko sawus negaiditus weesus jo labbaki usnemt, par to starpu Dahwidâs, gribbedams scheem fweeschineekem ihfu un patihkamu wakkaru darriht, lifte zaur sawu meiteni ta zeema mahzitaju atluhgt, kas, ne ween Dahwida skohlmeisters, bet turklaht arri wissadâ mahju-buhshana winna labs padohma dewejis bija bijis.

Mahzitajs Dahwida luhgschanu paklaufidams tuhdat atnahze. Winna firmi matti bij jaw itt kâ kahds gohda frohnis us winna galwu, zaur kam jaw ikweenam wajadseja winnu zeemâ un gohdâ turreht, bet winna mihligi wahrbi, kas no winna luhpahm kâ tihrais meddus nahze, wehl jo wairak ifkatra zilweka firdi lohzi ja to mihloht. Mahzitajs Dahwida istabâ eenahzis tuhdat nomannija, ka abbi schee fweeschee no Zuhdu fahrtas bij, bet kâ gohda laudis tam israhdijschees, winsch ne atradde neko prettin, ar scheem fweeschas tizzibas beedreem kahdu wih-

ligu farunnaschanu usnemt. Waffarina's efdami tee dauds fehrseja. Kad tee bija waffarina's paehduschi, tad Dahwid's us weenu no teem swescheem fazzija: „Woi Zuh's schurp nahfdami man ne teizat, ka Zuh's scheid muhsu zeema-jaw weenreis effoht nelaimè bijuschi?“

Sweschais. Tà irr gan; to es wehl itt labbi atgahdajoh's, kaut tas jaw ilg's laik's, kad tas notiffah's. Bet turklaht es to ir par laini few turru; jo katru reis, kad es schè nelaimig's teeku, tuhdat labbu un gohdigu wihru rohkàs krihtu. Nu wiffi luhdse, lai jelle winsch skaidri isskafstoh't, kà tam effoht notizzees; un winsch eefahze tà:

„Nu buh's wairak kà diwipadesmits gabdi atpaktat, ka sawàs kohymanna darrischanàs schinni widdù nahzu. Tas bij wehlà ruddent, un deenas gaisma jaw beidsah's, pirms es wehl scho zeemu safneedsu. Es biju to reis kahjeneek's; zelsch bij no lectus, kas zauru deemu bij lijis, loh'ti sliks un glums. Es talabb nogreesoh's pa masu tazzinu, kas man raddijah's jo drihsak us tahm mahjahm aiswest, ko es turwak redseju; bet tas manni eewedde purwà. Schè nu tazzin'sch pawiffam pasudde. Jaw dascham dumbrajam zauri briddis, nahzu pehz pee leela, plaita grabwja, kam laipa bij pahri; bet uhdens par laipu jaw bij pahrluhdis pahri, un tà, ka no laipas galla wehl labbu lehzeenu maffaja, kamehr ohtrà pussè us krasta warreju tift. Es lehzu — bet par ihfi, un eekrittu tal grabwi; publejoh's gan ilgi, gribbedans ahtrà kluht, — bet ik minutes eegrimmu wehl dsillak; spehks man jaw sahze sust; es brehzu pehz paliga, bet zil tabtu es ar sawu azzì warreju safneegt, nekur kaut kahdu dsihwu raddijumu ne redseju; bailes nu man firdi pawiffam nospeede; kad wehl beidsoh't ar itt wahju balsi pahri reises fanzu, tad man gan tà islikah's, it kà kahda zilwefa balsi buhtu dsirdejis afsauzamees, bet lihds ar scho beidsamu zerribas dsirksteli, isjudde man wiffa samanna; es pagihbu un nogrimmu. — Zil ilgi es nu schinni nahwes meegà gullejis, to ne sinnu, bet to labbi sinnu, ka es nekad wairs ne buhtu atmohdees, ja Deews ihstà laikà manniun ne

buh'tu glahbeju peesuh'tijis. Kad es atmohdoh's, tad atraddoh's gluschi sweschà weetà, kahdà semneeku mahjinà skaidrà gultà, un redseju ka dauds laudis gar manniun strahdaja, manni ar willaina drabnahm bersdami. No wahjibas es sawas azzis ne spehju wehl ilgi walkam turreht; es eekrittu drihs atkal saldà, dsillà meegà, no kam es ohtrà rihtà, kad faule jaw bij gabbalà, tift atmohdoh's.“

(Turpmak belgums.)

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Wandsenes pagasta teefas wiffi parradu bewiji to lihdschinnigu Wandsenes fainneeku Muhrneeku Janna Ahbelneel un Alsuppu Cernesta Krubmin, pah'r kurru mantahm inventariuma: un magasihnes truhkuma un zittu parradu dehl konkurse spreesta, us aizinati, ar sawahm prassischanahm 2 mehneschu starpà pee schih's pagasta teefas peeteiktees, un sagaidht, ko teefa pehz likkumecm spreedihs. Wandsenè, tai 6tā Mei 1844.

(L. S.) Sibrt Resepski, pagasta wezzakajs.

(Nr. 40.) J. Wallewicz, pagasta teefa skribmeris.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Krohna Sehlpilles pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee tahs atstah'tas mantas ta nomirruscha Leel-Sunnalstes fainneeka Pehter Semberg no Strandanu mahjahm buhtu, us aizinati, ar sawahm prassischanahm un skaidrahm peerahdischanahm diwi mehneschu starpà, tas irr lihds 18tu Zuhli s. g., pee schih's pagasta teefas peeteiktees un sagaidht ko teefa spreedihs; ar to pamahzischanu, ka pehz ta augschà minneta termina neweenu wairs ne klausih's, bet muhschigu kluffuzeeschanu uslik's. To buh's wisseem peederrigeem webrà litt! Krohna Sehlpilles pagasta teefa, tai 18tā Mei 1844.

(L. S.) Peter Grinberg, pagasta wezzakajs.

(Nr. 236.) R. Franck, pagasta teefa skribmeris.

Zaur scho tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee teem Nogalles fainneekcem, Sukturu Janna Mah'tull un Gailischu Ansa Upfe, kas sawas mahjas inventariuma: truhkuma un magasihnes: parradu dehl atdewusch'i, un pah'r kurru mantahm konkurse spreesta, us aizinati, pee saudeschanas sawas teefas wifswehlak lihds 4tu Zuhli 1844 pee No-

galles pagasta teefas peeteiktees. Nogallē, tai 5tā Mei 1844. 2
 (L. S.) Ernst Gust, pagasta wezzakajs.
 (Nr. 53.) J. Wallewicz, teefas fribweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee tahs atlikfuschas mantas ta zittfahrtiga Wilkajes fainneeka Wezzschlichu Janna Zihrul buhtu, kurfch sawas mahjas nespchizas labbad atdewis un pahr kurra mantu konkurse spreesa, tohp usaizinati, lihds 4tu Juhli f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht ko teefa pehz likkumeent spreedihš. Jaunmohlas pagasta teefa, tai 23schā Mei 1844. 3
 (L. L.) ††† Rahrl Mittenberg, teefas wezz.
 (Nr. 64.) Otto Grücke, teefas fribweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee tahs atlikfuschas mantas ta zittfahrtiga Jaunmohlas fainneeka Kalnarohkaku Frik Swirgsdit buhtu, kas sawas mahjas nespchizas labbad atdewis, un pahr kurra mantu konkurse spreesa, tohp usaizinati, pee faudeschanas sawas taisnibas lihds 20tu Juhni f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees un gaidiht, ko teefa pehz likkumeem spreedihš. Jaunmohlas pagasta teefa, tai 10tā Mei 1844. 2
 (L. S.) ††† Rahrl Mittenberg, teefas wezz.
 (Nr. 60.) Otto Grücke, teefas fribweris.

No Waldegahles-Schkehdes pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas buhtu pee teem Waldegahles fainneekem: Wezzindiu Behrtula, Masšprohgu Kristappa, Lohschu Andschu, un pee teem Schkehdes fainneekem: Kristaju Geerta, Ahbetu Kabrla un Pankschu Janna, par kurru mantahm muischas un magasihnes parradu dehl konkurse spreesa, usaizinati, lihds 1mu Juhli f. g., kas par to weenigu un ieslehgschanas terminu nolikte, pee schihs pagasta trefas peeteiktees, un sawas prassischanas usdoht, jo wehlat neweenu wairs ne klausihš. Waldegahles-Schkehdes pagasta teefa, tai 3schā Mei 1844. 1
 (L. S.) Frik Frei, pagasta wezzakajs.
 (Nr. 75.) J. Wallewicz, teefas fribweris.

No Leelas Eseres pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas pee ta lihds schinniga Sprantschummuischas fainneeka Pimkultu Zukuma Klausin buhtu, pahr kurra mantu konkurse spreesa, usaizinati, wiswehlat lihds 11tu Juhni f. g. pee faudeschanas sawas teefas, pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne klausihš. To buhs wehrā likt! Leelas Eseres pagasta teefa, tai 19tā April 1844. 1
 (L. S.) J. Steinhard, pagasta wezzakajs.
 (Nr. 209.) N. J. Witte, pagasta teefas fribweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgā, tanni 22trā Mei 1844.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
I jauns dahlderis . . . . . geldeja	1	33	I pohds kannepu . . . . . tappe malfahs ar	1	—
I pubrs rudsu . . . . . tappe malfahs ar	1	35	I — linnu labbakas surtes — —	1	80
I — kweeschu . . . . . — —	2	20	I — — siktakas surtes — —	1	60
I — meeschu . . . . . — —	1	—	I — tabaka . . . . . — —	—	65
I — meeschu = putrainu . . . . . — —	1	50	I — dselses . . . . . — —	—	75
I — ausu . . . . . — —	—	65	I — sweesia . . . . . — —	2	80
I — kweeschu = miltu . . . . . — —	2	60	I muzza silku, preeschu muzza — —	6	50
I — bihdeletu rudsu = miltu . . . . . — —	1	70	I — — wihfchnu muzza — —	6	75
I — rupju rudsu = miltu . . . . . — —	1	35	I — sarkanās fahls . . . . . — —	7	—
I — firnu . . . . . — —	1	40	I — rupjas leddainās fahls — —	6	—
I — linnu = sehklas . . . . . — —	2	25	I — rupjas baltās fahls — —	4	10
I — kannepu = sehklas . . . . . — —	1	25	I — smalkās fahls . . . . . — —	4	—
I — kimmenu . . . . . — —	5	—			

B r i h w b r i e f e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-raths N. Weitler.
 No. 196.